Į LAISVĘ

Nr. 4 | Kaina 20 kap.

LEIDŽIA LIETUVOS AKTYVISTŲ FRONTAS

1941. VI. 27. | Penktadienis

Šimtai ir tūkstančiai savo noru ryžtasi mirti, bet ne vergauti

Laikinosios vyriausybės nario J. Ambrazevičiaus žodis prie partizanų kapo

Ne pirmas kartas šioje vietoje prasiveria duobė, kad priimtų kūnus tų, kurių kraujas reikalingas palaistyti tautos laisvei. Bet niekada toji duobė nebuvo tokia didžiulė, kaip šiandien.

Tai rodo, kiek ypačiai šiandien Lietuvos žemė yra ištroškusi laisvės.

Tai rodo taip pat, kokia stipri tėvynės meilė jau yra išaugusi jos vaikų širdyse, kad ištisi jų būriai, šimtai ir tūkstančiai savu noru ryžtasi mirti, bet ne vergauti. Pajaučiam šių tylių kapų akivaizdoje visos tautos pasiryžimą gyventi per mirtį.

Didingas tai momentas. Bet ir graudus.

Graudu su kritusiais didvyriais išsiskirti kovos draugams, tėvams, artimiesiems, graudu ir laikinajai vyriausybei. Kovos draugams ir kariams telieka vienas nuraminimas: partizanai kovojo ir žuvo didvyriškai, kaip kovoja narsiausių pasaulio tautų sūnūs.

Tėvams, giminėms, artimiesiems tėvynės vardu dėkojame, kad išaugino ir atidavė tėvynei tai, ką jie turėjo brangiausia. Juos paguosti tegalim tik poeto teisingu žodžiu: „Oi neverk, matušėle, kad jaunas sūnus eis ginti brangiosios tėvynės... Tau dar liko sūnų, kas tėvynę praras, antros neišverks apgailėjęs".

Visai tautai graudu, kad neteko tų žmonių, kurie jos gyvenimo pažangai yra reikalingiausi: neteko idealingiausių žmonių. Bet viena viltis: jų kraujas neišgaruos be vaisių. Be vaisių šioms dienoms ir ateičiai.

Šios tylios kuklios laidotuvės, kaip tylus ir kuklus buvo mūsų partizanų pasiaukojimas, ateityje pavers jų kapus gausiai lankoma vieta tylos ir ramybės, tos ramybės, kurioje telkiasi, bręsta nauja dvasios energija naujam gyvenimui kurti ir dėl jo kovoti.

Skyrium ar būriais lankydamies prie šių partizaninių kapų, stiprėsime dirbti, o jei reikės ir mirti dėl to idealo, dėl kurio jie aukojosi — Lietuvos laisvės.

Toji kraujo upė įteka į Naujosios Europos kūrimo upę

(Kauno partizanų atstovo kalba prie žuvusiųjų kapo)

Kritusieji kovos draugai!

Mes, jūsų kovos draugai, lietuviškųjų partizanų kovos būrių nariai, stovime prieš šešiasdešimt atvertų kapų. Netrukus šešiasdešimt karstų bus į juos suguldyta ir krintančių žemių dundėjimas amžinai atskirs atstatytos nepriklausomybės herojų palaikus visiems laikams. Užvakar, vakar jūs dar buvote gyvi. Drauge organizavom partizanų kovos būrius, drauge saugojome civilinius gyventojus ir valstybinį turtą nuo besitraukiančių raudonųjų gaujų plėšimų ir žydų provokacijų. Drauge ėjome sargybas, kovėmės miesto gatvėse, drauge patvoriais ir pagrioviais slinkome į priešo užimtas vietas, miestą valydami. O dabar, taurieji kovos draugai, stovime prie jūsų karstų. Ir vien tik supilti kapai bei juosna įsmeigtos paminklinės lentos bylos ateities Lietuvos kartų kartoms jūsų aukų auką, jaunos širdies ir jauno gyvenimo auką, pašvęstą naujai atstatomos Lietuvos labui.

Taurieji kovos draugai! Nors jūs kritote, išsiskyrėte iš mūsų, lietuviškųjų partizanų, kovos būrių tarpo visiems laikams, bet nemirėt. Jūs likote gyvi mūsų širdyse. Jūsų karštas kraujas, iš pervertų jaunų krūtinių tekėdamas, dar kartą persunkė mūsų tėvų ir tėvų tėvų krauju ir prakaitu aplaistytą Lietuvos žemę. Jis sumišo, susiliejo su 1918 — 1920 m. savanorių ir partizanų krauju, įsiliejo į knygnešių kraujo taką ir dabar viena srove teka su Kęstučio ir Vytauto karžygių krauju.

Mes, jūsų gyvieji kovos draugai, jaučiame, kaip toji Lietuvos praeities ir dabarties kraujo srovė įsilieja į mūsų visų gyslas, kaip ji mus sujungia su didingąja Lietuvos praeitim ir nesulaikoma jėga neša į Naujosios Lietuvos kūrimą. Ji neša mus visus, pirmųjų nepriklausomybės kovų savanorius ir partizanus, Lietuvos kariuomenės karininkus, puskarininkius ir eilinius kovotojus, studentus ir moksleivius, mokytojus ir tarnautojus, ūkininkus ir darbininkus į vieną didžiulę upę, — Lietuvos vadavimo ir Naujosios Lietuvos kūrimo upę.

Toji kraujo upė įteka į Naujosios Europos kūrimo upę, kurią vykdo nacionalsocializmo įkvėpta ir Fuehrerio įsakyta narsioji vokiečių armija. Tik plieninės vokiečių armijos kolonos įstengė per porą dienų sudaužyti tą pabaisą, kuri raudonosios armijos pavidalu žadėjo paskandinti visą Europos kultūrą žydiškojo bolševizmo griuvėsiuose ir kurios jungą mes visus metus vilkome. Jūsų, kovos draugai, kraujas, sumišęs su narsiųjų vokiečių karių krauju, bičiulystės ryšiais sujungė mažą lietuvių tautą su didžiąja vokiečių tauta, sykiu sudarydamas galimumų ir mums, lietuviams, prisidėti prie Naujosios Europos kūrimo.

Kritusieji kovos draugai! Jūsų pralietas kraujas, sukėlęs, sucementavęs visus doruosius Lietuvos vaikus į vieną galingą jėgą, taip pat uždega visų mūsų širdis entuziastingam Lietuvos atstatymo darbui. Su kokiu herojišku pasiryžimu jūs, kritusieji kovos draugai, ėjote mirti dėl tėvynės, su tokiu pat atkaklumu ir entuziazmu mes, gyvieji, imsimės Lietuvos atstatymo darbo. Kraujas mus sujungė, bet tik darbas, visų lietuvių nepailstamas ir atkaklus darbas, išves mūsų mažą kraštą į gražesnį gyvenimą. Tik darbu tebus atstatytas sugriautas Lietuvos ūkis, tik darbu tebus galima sudaryti sąlygas plėtotis lietuvių tautinei kultūrai, tik darbas, atkaklus ir nepailstamas darbas, padės lietuvių tautai užimti garbingą vietą Naujojoje Europoje.

Viską aukoti Lietuvos atstatymui mes, jūsų krauju, taurieji kovos draugai, pašvęsta, **kraujo ir darbo bendruomenė**, prie jūsų atvertų kapų ir karstų **prisiekia!**

Laisvės diena

Sužydėkit laukai, žalios girios, sodybos,
Prisikelkit iš juodo arimo vagų —
Ta diena amžina amžių amžiais didi bus,
Iškelta tartum žaibas iš vergo vargų.

Ta diena nenulinks, kaip nunokusios varpos,
Ta diena neužges, kaip užgęsta žvaigždė,
Ta diena šaukia jus, kaip saulėtekio varpas,
Žygin žengt milijonams šiandie.

Ji sugaudė tėvynėj, kaip didelis gandas,
Prie širdies jos, kaip laimės daina ji sustos —
Ir neliks jos veide neužgijusių randų,
Jos, gyvent drąsiai kylančios mano tautos.

Ji atėjo tėvynei, kaip vasaros rytas,
Laisvės, duonos ir džiaugsmo žiedais papuošta.
Laisve skamba jos vardas krauju išrašytas
Po naujos ateities darbo rankų našta.

PAGALIAU ...

Visi žinome ir džiaugiamės, kad vėl esame laisvi. Ką visa tai reiškia mūsų tautai, būsimosioms kartoms, sunku ir nusakyti. Grėsmė, kuri buvo užgulusi mūsų kraštą, rengėsi nušluoti nuo žemės veido ne atskirus asmenis, bet visą lietuvių tautą, šiandien virto tik pasaka. Tai yra tikra tiesa. Vieni turėjo būti išžudyti, kiti būtų turėję išsigimti ir ne tik kad nelikti lietuviai, bet dar amžiams suteršti lietuvio ir Lietuvos vardą. Budelio kalavijas buvo pakeltas. Jis jau veikė. Žuvo nuo jo tūkstančiai, bet dar turėjo žūti šimtai tūkstančių. Tačiau budelis, kuris mus buvo užpuolęs, per mažai turėjo laiko. Jo kalavijas visų pasirinktų aukų nespėjo išžudyti.

Tos aukos nebuvo kokie nors nusikaltėliai. Tai geriausieji tautos sūnūs, kurie dirbo mūsų tėvynės gerovei, jos laimei ir kurie buvo pasirengę mirti — ir mirė — dėl mūsų, visos Lietuvos nepriklausomybės būsimosios laimės ir ateities.

Tačiau atėjo valanda, kada žiauriųjų prispaudėjų kaltės yra sveriamos ant teisybės svarstyklių. Žudę milijonus savų ir kitų tautų žmonių, šiandien jau patys žūva mirties agonijoj. Mes Rusijos valdovų žuvimu neabejojame, taip pat neabejojame ir savo tautos ateitimi. Žinome, kad užgrūdintas plienas, kuris ne tik atlaikė, bet ir nugalėjo Vakarus, sutriuškins ir azijatus, nors ir gausius. Garbė jiems, atnešusiems mums laisvę ir išgelbėjusiems Europos civilizaciją ir kultūrą. Dabar mes nebe vergai, o laisvi žmonės. Galime ne tik ramiai tvarkyti savo kraštą, bet ir prisidėti prie Europos kultūros lobio didinimo, nors ir savo kuklia dalimi. Ateitis didelė, dideli ir uždaviniai. Užtat mums ir reikia aukotis. Mes tai supratome. Dar beginkliai stojome grumtis su mūsų priešais prispaudėjais rusais ir niekšingais, ilgai alinusiais mūsų kraštą, parazitais žydais. Jie valgė riebiausius kąsnius, išsistatė mūrus, šiandien daug kur žudė mus. Jų valanda taip pat išmušė ir teisingas įstatymas suvaldys siaučiančius ir pašalins jų nenumalšinamus apetitus.

Su šia kova, išsivadavimu darbas neužsibaigs. Darbo akiračiai dabar dideli. Reikės su atsidėjimu dirbti visiems tauriems lietuviams. Reikės pasiaukoti, užmiršti ne kartą save ir savo asmeninius reikalus. Tėvynės gerovė aukščiau visko. Ir šitai turės būti ne tušti žodžiai, kaip kartais pasitaikydavo anksčiau, bet virsti tikrove.

Daug ką šiandien tektų pasakyti; pasakyti ir apie tuos vargus, skausmus, kuriuos kentėjome, ir apie tai, kaip gydysime tas žaizdas bei kaip kursime naująją Lietuvą. Bet mes rankose dar tebespaudžiame šautuvą, tad tų didžiųjų troškimų, kuriuos jaučiame savo širdyse, negalime taip plačiai nusakyti. Mes šiandien reiškiame dėkingumą didžiajam Kūrėjui, taip pat mūsų tautos likimą ir ateitį išgelbėjusiam Didžiojo Reicho Führeriui Adolfui Hitelriui, kurio vykdomas žygis į Rytus įgalina mus atkurti Nepriklausomą Tėvynę. Mes šiandien tik galime pasakyti, kad dirbsime; dirbsime, ką ir kiek galėsime, o jei reikės, ir ateityje visi iki vieno aukosime dėl tėvynės laisvės savo gyvybę, kaip darome šiandien. Pasitikėdami didžiąja Apvaizdos galia ir jungdami prie jos savo ryžtingumą, drąsą, valingai pareiškiame:

— Priešas daugiau į mūsų žemę nebeįžengs. Mes pagaliau esame Vakarų kultūros vaikai ir tokie liksime amžiams.

Vyriausybės nutarimai

Atšaukti sovietiniai žemės mokesčiai

Š. m. birželio mėn. 26 d. Ministerių Kabinetas nutarė:

1. Buv. Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo 1941 m. gegužės mėn. 14 d. įsaką dėl žemės ūkio mokesčio iš Lietuvos TSR gyventojų, užsiimančių žemės ūkiu, panaikinti.

2. Atstatyti veikti visus šio įsako 1 str. panaikintus įstatymus.

Panaikinti pasižadėjimai pirkti Sovietų Sąjungos vidaus paskolos lakštus

Laikinosios vyriausybės nutarimu Lietuvos piliečių duotieji pasižadėjimai pirkti Sovietų Sąjungos vidaus paskolos obligacijas (lakštus) yra anuliuojami ir išlaikymai iš įstaigų bei įmonių tarnautojų ir darbininkų atlyginimų pagal tuos pasižadėjimus toliau nebeturi būti daromi.

Buv. „Zagotzerno" įmonės perduodamos Lietūkiui

Laikinoji Lietuvos Vyriausybė nutarė buv. „Zagotzerno" visas įmones su esamu jose turtu perduoti Lietuvos Žemės Ūkio Kooperatyvų Sąjungai „Lietūkiui" Kaune.

Mūsų gynėjų laidotuvės

Birželio 26 d. vakare Kauno katalikų kapinėse minios nuliūdusių veidų į amžinojo poilsio vietą palydėjo mūsų didvyrius partizanus, narsiai guldžiusius galvą ant tėvynės laisvės aukuro. Liūdnas buvo vaizdas, kai gretų gretos pačių narsiausiųjų vyrų, išsižadėjusių savęs, tyliai gulė po velėna savo jaunų širdžių krauju palaistytą. Bet šioje vietoje lietuviai susirinks visada, kaip pareiškė ministeris J. Ambrazevičius, nes čia gaus jie įkvėpimo dirbti ir pasiaukoti dėl laisvos Lietuvos idealo, dėl kurio dirbo ir pasiaukojo narsūs mirusieji. Jie visi didvyriškai žuvo Kaune, jo priemiesčiuose ar Kauno apylinkėse, bet šių pasiaukojusių vyrų narsa bežiūrint pasklis po visą mūsų tėvynės žemę ir duos naujo impulso vieningos, kūrybingos naujosios Lietuvos atstatymui, dėl kurio savo kraują praliejo tie mūsų jauni ir neginkluoti vyrai, kurie prilygo narsiausiems pasaulio kariams.

Žuvusiuosius partizanus į amžinojo poilsio vietą palydėjo ir religines apeigas atliko kun. R. Liukas, kun. Pr. Juozapavičius ir kun. J. Stankūnas. Vyriausybės vardu kalbėjo šviet. min. Dr. Juozas Ambrazevičius, vienas kritusiųjų draugas Kauno partizanų vardu, Lietuvos karinių pajėgų vardu — generolas Mieželis. Jis pažymėjo, kad mums niekuomet netrūko narsos ir jėgų ginti tėvynę nuo priešų. Jų narsa ir darbas nenuėjo ir nenueis perniek. Lietuva, turinti tokių vyrų, — nežus. Kauno komendantūros vardu kalbėjo pulk. Butkevičius, politinių kalinių vardu — Dr. J. Navakas. Kai kurias kapuose pasakytas kalbas duodame atskirai, o platesnių aprašymų duosime kiek vėliau, kai tik leis redakcinės sąlygos.

Saugokime Lietuvos kultūros turtus

KULTŪROS PAMINKLŲ APSAUGOS ĮSTAIGOS PRANEŠIMAS APSKRIČIŲ, VALSČIŲ, SENIŪNIJŲ PAREIGŪNAMS, DVARŲ ADMINISTRATORIAMS IR VISIEMS KITIEMS LIETUVOS PILIEČIAMS

Kultūros Paminklų Apsaugos Įstaiga prašo apskričių, valsčių, seniūnijų pareigūnus, dvarų administratorius ir visus kitus tauriuosius Lietuvos piliečius visomis dabartinėmis aplinkybėmis galimomis priemonėmis saugoti ir globoti Lietuvos kultūros turtą, kaip paveikslus, graviūras, litografijas, stilinius baldus, porcelano, stiklo, metalo meninius dirbinius, bibliotekas, knygas ir kitus panašius daiktus iki atskiro Lietuvos vyriausybės parėdimo. Kultūros paminklų naikintojai ir žalotojai bus kuo griežčiausiai baudžiami.

Sovietų armija jau pirmomis dienomis buvo smarkiai sumušta

2.500 kilometrų fronte kovoja viena prieš kitą dar karų istorijoj nematytai didžiulės armijos

BERLYNAS. VI.26. ELTA. Paprastai gerai informuotas spaudos biuletenis „Dienst aus Deutschland" suglaudžia karo veiksmų eigą prieš sovietų kariuomenę į 5 punktus: 1) Priešo iš netyčių užklupimo taktika esanti visu frontu pavykusi. 2) Sovietų armija buvusi jau pirmomis dienomis smarkiai sumušta. Nežiūrint į dalimi smarkų priešinimąsi, sovietų kariuomenės daliniai neįstengę sulaikyti vokiečių žengimo į priekį. Visu frontu prasiveržta pro pasienio sustiprinimus ir prasistumta nuostabiai giliai į priekį. 3) Vokiečių lėktuvai iš pat pradžių padarę sovietų oro pajėgoms didžiausių nuostolių ir iškovoję bei užtikrinę sau visu frontu, besitęsiančiu 2500 kilometrų, pranašumą ore. 4) Kuomet Sovietų Rusijos puolimai privertę ir Suomiją pradėti gintis nuo bolševikinės kariuomenės, kova sėkmingai prasidėjusi taip pat ir Suomijos fronte. 5) Nuostoliai vokiečių pusėje esą iki šiol nepaprastai menki. Matyti, pažymi kalbamasis spaudos biuletenis, kad sovietų kariuomenė vokiečių kariuomenei negalinti niekur prilygti.

Jau pirmųjų dienų duomenys parodę nepaprastai didelius pirmus laimėjimus, iš kurių galima spręsti, kad jie nulems tolimesnę karo žygio eigą.

Biuletenis ypač pažymi, kad šitame karo žygyje abiejose šalyse kovoja milijoninės kariuomenės ir kad, palyginus su pasauliniu karu, tenka konstatuoti, kad dar niekuomet karų istorijoje neveikusios viena prieš kitą tokios didžiulės armijos.

Vokiečių kariuomenės vyr. karo vadovybės pranešimas

BERLYNAS. VI. 26. ELTA. Iš Fiurerio generalinio štabo. Vokiečių kariuomenės vyriausioji karo vadovybė praneša:

Rytuose ir vakar buvo planingai tęsiami karo veiksmai žemyne ir ore. Pasiekus per eilę pasienio kautynių sprendimo mūsų naudai, konstatuojami didelio masto operatyviniai laimėjimai.

Kova prieš Didžiąją Britaniją sėkmingai tęsiama toliau. Povandeniniai laivai puolė šiaurės Atlante plaukiančius į britų salas laivus, kuriuos saugojo didelis kiekis naikintuvų. Kiti puolimai buvo nukreipti prieš paskirai plaukiančius laivus. Viso buvo nuskandinta 8 priešo prekiniai laivai bendro 48.800 bruto registrinių tonų talpumo. Sunkusis kreiseris „Admiral Scheer", vadovaujamas jūrų kapitono Krancke, grįžo po ilgo ir sėkmingo žygio pietų ir šiaurės Atlante į vieną vokiečių bazę. Kaip jau anksčiau buvo pranešta, jis nuskandino viso 152.000 bruto registriniu tonų laivų, jų tarpe visą 18.000 tonų talpos laivų vilkstinę. Pagalbinis kreiseris „Pinguin", kuris buvo pasiųstas į svetimus vandenis trukdyti priešo prekybos, žuvo įvykusiose Indijos vandenyne kautynėse su žymiai stipresniu sunkiuoju britų kreiseriu „Cornwall". Po karžygiškos kovos žuvo kapitonas ir didesnė dalis įgulos. Dalis buvo paimta į nelaisvę. Kreiseris „Cornwall" buvo apgadintas. Ištisus mėnesius trukusiame žygyje tas pagalbinis kreiseris, vadovaujamas jūrų kapitono Kruederio, apiplaukiojo Atlanto ir Indijos vandenynus ir nuskandino daugiau kaip 1.400.000 tonų priešo prekybos laivų, jis paėmė taip pat į nelaisvę didelį kiekį vertingais kroviniais pakrautų laivų, įplaukusių jau į vokiečių bazes. Tas kreiseris savo ilgo ir šlovingo žygio metu atėmė iš priešo veik 200.000 tonų talpos prekybos laivų. Kovodamos prieš britų tiekimą, oro pajėgos nuskandino prie Anglijos rytų pajūrio vieną 1.500 tonų talpos prekybos laivą ir apmėtė bombomis kitą didelį krovinių laivą.

Britų kovos lėktuvų junginiai turėjo taip pat ir vakar sunkių nuostolių, nesėkmingai puldami okupuotąją sritį prie Calais. Naikintuvai numušė 21, zenitinė artilerija 5 britų naikintuvus. Paskutiniąją naktį iš oro buvo puolami uostai Anglijos pietų pakrantėje. Esant geram matomumui, jau ir šiaip nuo oro puolimų smarkiai nukentėjusiame Southamptono uoste buvo sukelta eilė smarkių gaisrų.

Vokiečių smingantieji lėktuvai birželio 24 d. puolė jūroje prie Tobruko britų laivyno pajėgas, nuskandindami vieną britų kreiserį ir vieną tanklaivį. Bombos pataikė taip pat į vieną sunkųjį kreiserį.

Vakar vokiečių kovos lėktuvų junginiai sėkmingai bombardavo karinius taikinius Haifoje. Nedideli britų lėktuvų junginiai numetė paskutiniąją nakti keletą sprogstamųjų ir padegamųjų bombų šiaurės Vokietijos pajūrio srityje. Buvo užmušta ir sužeista vienoje stovykloje keletas karo belaisvių. Naktiniai kovos lėktuvai numušė du puolančius britų lėktuvus.

Nuo birželio 15 iki 25 dienos buvo numušta 136 britų lėktuvai, jų tarpe 117 — oro kautynėse nakties metu, 14— zenitinės artilerijos ir 5 — jūrų laivyno vienetų. Tuo pat metu kovoje prieš Didžiają Britaniją žuvo 35 mūsų lėktuvai.

Rytų fronte

BERLYNAS. VI. 26. ELTA. Išvažinėtais dulkinais keliais vokiečių kariuomenės daliniai, kaip pranešama DNB agentūrai, pasistūmėjo į sovietų anksčiau užimtą Pabaltijo sritį. Gyventojams gėrintis, jie traukia į miestus ir kaimus. Pirmieji ūkiai pasienyje buvo regimai evakuuoti, o už kelių kilometrų toliau prie savo namų stovėjo ūkininkai, amatininkai ir žvejai, gyviausiai reikšdami savo džaugsmą, kad sovietai dingo.

BERLYNAS. VI. 27. ELTA. DNB žiniomis, vokiečių aviacija naktį į birželio 26 d. vėl puolė daug sovietų aerodromų, sunaikindama daug barakų, skysto kuro sandėlių ir lėktuvams pakilti aikščių. Daug lėktuvų buvo sunaikinta žemėje ir daug sovietų lėktuvų žuvo per oro kovas ir buvo numušta zenitinės artilerijos. Aviacija plačiai rėmė sausumos kariuomenės veiksmus, smarkiai puldama sovietų šarvuotus dalinius ir sunkiųjų motorizuotų dalių sutelkimo vietas. Vienoje apribotoje erdvėje buvo sunaikinta daug sunkvežimių, kelios sunkiosios patrankos ir tam tikras skaičius šarvuočių.

BERLYNAS. VI. 26. ELTA. DNB žiniomis, vakar vienas vokiečių smingančiųjų lėktuvų junginys sunaikino 15 sovietų transporto traukinių. Tais traukiniais buvo gabenama sovietų kariuomenė, automašinos ir įvairios rūšies karo pabūklai. Dalis traukinių buvo sustoję prie vienos geležinkelio stoties. Kuomet vokiečių lėktuvai pasirodė ties transporto traukiniais ir pradėjo puolimą, sovietų kareiviai iššoko iš traukinių ir mėgino pasislėpti nuo kulkų krušos. Sprogstančių bombų oro spaudimas bloškė sovietų kareivius keletą metrų į šalį. Lėktuvai baigė puolimą, kuomet visi 15 traukinių buvo sunaikinti. Vieno žvalgybos lėktuvo patiektomis žiniomis, lėktuvai išmetė visus traukinius iš bėgių. Geležinkelio ruože buvo matyti krūvos subombarduotų traukinių, išmėtytų bėgių, automašinų, kulkosvaidžių ir kitokios karo medžiagos. Daugelis apvirtusių vagonų užsidegė. Buvo matyti, kaip keletas karo medžiagos prikrautų vagonų sprogo.

BERLYNAS. VI.26. ELTA. Sovietų mėginimai įskristi į Reicho teritoriją ir į Generalinę Gubernija buvo atremti su didžiausiais nuostoliais priešui. Vokiečių naikintuvai ir priešlėktuvinės apsaugos patrankos numušė didesniąją dalį priešo lėktuvų, o kitus privertė grįžti.

BERLYNAS. VI. 26. ELTA. DNB iš atitinkamų šaltinių sužinojo, kad per pastarąsias dvi dienas buvo padaryti labai smarkūs puolimai iš oro prieš Leningrado pramonės objektus. Leningrade yra dideli metalurgijos fabrikai, laivų statyklos, didžiausios lėktuvų statyklos ir daug sprogstamosios medžiagos bei įvairių įrankių fabrikų. Tatai daro Leningradą sovietų karo pramonės centru.

BERLYNAS. VI.26. ELTA. Rumunijos lėktuvai kartu su vokiečių lėktuvais puolė svarbiausius sovietų uostus Juodųjų jūrų šiaurės pakraštyje ir apmėtė juos bombomis. Vokiečių lėktuvai apmėtė bombomis svarbesnias geležinkelių stotis, kelių kryžkelius ir kelyje buvusius rusų dalinius. Puolimas buvo toks smarkus, kad beveik visi sovietų kariuomenės privežimo keliai buvo užkimšti ir padaryti nenaudojamais. Ypatingai smarkiai buvo vokiečių ir rumunų lėktuvų puolami municijos sandėliai Juodųjų jūrų krante. Čia į padangę stulpais kėlėsi sprogstančios sovietų granatos ir sudarė savotišką feiverko vaizdą.

BUKAREŠTAS. VI. 26. ELTA. Sovietų Rusijos lėktuvai birželio 26 d. priešpiet du kartus puolė Bukarešto patriarchatą, Rumunijos metropolito būstinę ir rumunų ortodoksų bažnyčios šventovę. Buvo numesta apie 20—25 mažesnio ir vidutinio kalibro bombų, kurios krito vien tik į gyvenamąjį kvartalą aplink partriarchatą, sugriaudamos ir apgadindamos kelius privačius namus. Keli civiliai buvo užmušti arba sužeisti.

Kituose frontuose

ROMA. VI. 26. ELTA. Vyriausioji Italijos kariuomenės vadovybė praneša:

Naktį į birželio 26 dieną buvo bombarduotos Maltos hidroplanų bazės. Viršum salos įvykusiose oro kautynėse tarp mūsų ir priešo naikintuvų buvo numušti trys anglų lėktuvai. Mūsų naikintuvai Viduržemio jūros centrinėje dalyje susikovė su vienu priešo bombonešių junginiu. Tose kautynėse buvo numuštas vienas „Blenheim" tipo lėktuvas.

Šiaurės Afrikoje italų ir vokiečių lėktuvai puolė priešo laivus, plaukusius į šiaurę nuo Marsa Lucho ir į rytus nuo Tobruko. Britų lėktuvai bombardavo Bengasį.

Rytų Afrikoje priešas mėgino du kartus smarkiai pulti mūsų įgulą Debra Tabore. Tie puolimai tučtuojau buvo atremti. Rytinėje Gallos ir Sidamo srityje mūsų gerai pavykę priešpuoliai privertė priešą sumažinti savo spaudimą.

BERLYNAS. VI.26. ELTA. Vokiečių ir italų lėktuvai naikintuvai birželio 25 dieną Šiaurės Afrikoje puolė ir sėkmingai bombardavo britų laivus į šiaurę nuo Marsa Lucho.

BERLYNAS. VI. 26. ELTA. Kaip patirta, jūroje prie Tobruko vokiečių smingantieji bombonešiai birželio 24 dieną nuskandino vieną sunkų ir vieną lengvą kreiserį ir vieną tanklaivį. Vakar į vakarus nuo Tobruko vokiečių kovos lėktuvai sėkmingai puolė destiliavimo įmonę ir elektros stotį. Puolant naktį Haifą, buvo pastebėti bombų pataikymai ir gaisrai sandėliuose ir tankų parkuose.

VICHY. VI. 26. ELTA. Apie karinę padėtį Sirijoje oficialiai pranešama, kad ties Palmyra britų kariuomenė susidūrė su stipriu pasipriešinimu. Dabar priešas mėgina kituose fronto ruožuose palaužti pasipriešinimą ryšių linijų sparnui. Pietų Sirijoje jis panaudoja žymias karo pajėgas Sueidos, Džebel-Drusos sostinės, kryptimi ir ketvirtadienį prieš piet pėstininkų bei kavalerijos junginiais pradėjo pulti prancūzų pozicijas į šiaurę nuo Catanos ir ties Damasku. Šioje vietoje kautynės tęsiamos toliau. Pietų Libanono kalnuose britų karo pajėgos, savo ryšiams su užnugariu į rytus nuo Merdj-Ayoumo atpalaiduoti, įvykdė Hermono šlaituose ir ties Djezzinu puolimus, kurie buvo atremti. Kautynės ties Djezzinu buvo ypatingai sunkios ir abiem šalims labai nuostolingos. Britų laivynas apšaudė prancūzų pozicijas pajūryje ir po to iš naujo mėgino prasimušti į priekį. Prancūzų aviacija visoje karo veiksmų srityje tesė priešo vorų puolimą. Praėjusią naktį ir šiandien rytą britų lėktuvai bombardavo Beirutą ir Homsą. Buvo padaryta tik medžiaginių nuostolių.

Italija siunčia ekspedicinį korpusą į rytų frontą

ROMA. VI. 26. ELTA. Stefanio agentūros pranešimu, šiandien viename Po lygumos mieste Dučė inspektavo pirmąją motorizuotą diviziją ekspedicijos korpuso, kuris yra numatytas pasiųsti į Rusijos frontą. Dučę lydėjo generalinio štabo viršininkas generolas Cavallero, oro pajėgų generalinio štabo viršininkas Prioolo ir partijos sekretorius Sereno. Po parado Dučė aplankė garbės tribūnoje susirinkusius sužeistuosius ir belaisvių gimines; jis buvo džiaugsmingai sveikinamas milžiniškos žmonių minios, susirinkusios vėliavomis papuoštose gatvėse ir aikštėje. Savo kalboje Dučė pažymėjo, kad kareiviu laukią įvykiai, kurie jiems visuomet pasiliksią atmintyje. Jie kariausią prieš Sovietų Rusiją — mirtinį civilizacijos priešą. Dučė priminė tuos didelius nuostolius, kuriuos vokiečių draugai jau esą padarę sovietinėms gaujoms. Mussolinis, baigdamas, pareiškė įsitikinimą, kad italų kareiviai bet kurioje būklėje ir bet kurio priešo atžvilgiu susilauks šlovės savo ginklams.

Ispanai reikalauja išeiti į karą prieš Sovietų Rusiją

Tam reikalui jau pradėtas organizuoti savanorių korpusas

Madridas. VI. 26. ELTA. Užsienių reikalų ministerijos diplomatinio kabineto šefas vidaus ir užsienių spaudos atstovams ketvirtadienį pareiškė, kad užsienių reikalų ministerija tebegauna begalybę laiškų ir telegramų, kuriuose prašoma leisti dalyvauti kare prieš sovietus. Visa Ispanija pilnai pritarianti užsienių reikalų ministerio žodžiams, kuriais jis pasisakė prieš sovietų Rusiją. Nėra reikalo nei konstatuoti, kad visa vyriausybė pritaria tai užsienio reikalų ministerio kalbai, kurią jis pasakė birželio 24 d.

Madridas. VI. 26. ELTA. Kompetetinguose sluoksniuose pareiškiama, jog Ispanijoje vyksta pasiruošimai sudaryti ispanų savanorių korpusą kovai su Sovietų Rusija. Falangos milicijos šefas generolas Moscardo yra davęs nurodymų partijos skyrių vadovybėms, kaip tvarkyti skaitlingus savanorių pareiškimus. Pirmųjų savanorių tarpe yra užsiregistravęs žemės ūkio ministeris, tautos didvyrio brolis, Primo de Rivera ir partinis ministeris Abrezo.

Nepaprasto smarkumo tankų dvikovė

Vokiečių prieštankinis pabūklas sunaikino 6 rusų tankus

BERLYNAS. VI. 26. ELTA. DNB karo korespondentas rytų fronte praneša apie vieną dvikovę tarp vokiečių vieno prieštankinio pabūklo ir šešių sunkiųjų sovietų tankų, kur per penkias minutes dalinai net ir iš penkių metrų artumo, rusų tankai buvo likviduoti. Šį dvikovė įvyko vėlai vakare kelyje tarp K. ir V. Vieno šarvuočio vadui buvo pavesta patikrinti saugumą plačiame plente. Kai tik šarvuotis įsitaisė pagal plentą einančiam griovy, tuojau pasirodė labai greitai važiuojantieji šeši rusų tankai. Iš kokių šimto metrų, pažinę, kad tai yra tikrai sovietų tankai, vokiečių šarvuočių vadas atidengė ugnį. Pirmasis rusų tankas, pavažiavęs dar kokius 50 metrų, pradėjo degti ir išvirto į plento griovį. Sekantieji tankai padidino greitį, ir smarkiai šaudydami, bandė prasprukti, bet greitai ir antrasis sovietų tankas buvo sustabdytas. Tretysis tankas norėjo sustojusį tanką aplenkti, bet iš arti gavo keletą smūgių ir tuo buvo išvestas iš rikiuotės. Likusieji sovietų tankai puolė vokiečių šarvuotį, bet netrukus ir ketvirtasis tankas buvo „sutvarkytas". Penktasis sovietų tankas bandė, pasukęs iš plento, per raistą pasprukti, bet įklimpo. Šeštasis sovietų tankas gavo gerų smūgių į bokštą ir greitai užsidegė.

Tam pačiam šarvuočiui pasisekė kitos dienos rytą sunaikinti šarvuotą traukinį, kuriuo buvo vežami rusų pionieriai susprogdinti tiltą.

KOMISARAI PRIMITYVIAUSIU BŪDU KURSTO RUSŲ KAREIVIUS

Berlynas VI/26 ELTA Bolševikų kareiviai primityviausiu būdu kurstomi priešintis iki paskutiniųjų. Politiniai komisarai sovietų kareiviams pasakoją, kaip belaisvių pasisakymai įrodo, pačius biauriausius prasimanymus apie vokiečių kareivių elgesį su belaisviais. Šios agitacijos pasekmė yra ta, kad, DNB gautomis žiniomis, kai kuriose vietose bolševikų kareiviai net nusižudė, kad nepatektų į nelaisvę ir galėtų išvengti ryšium su tuo jų bijomų tariamų kankinimų.

Taip pat patirta, kad didelė sovietų kareivių dalis pirmomis karo dienomis kovojo nepaprastai įniršę ir įvairiose vietose laikėsi iki paskutinio turimo šovinio. Tačiau šis pasipriešinimas visur buvo vokiečių pėstininkų, smogiamųjų pionierių bei šarvuočių dalinių smogiamosios jėgos ir vokiečių artilerijos smarkumo palaužtas.

TOSTAS UŽ ANGLIJOS KARALIŲ IR STALINĄ...

AMSTERDAMAS. VI. 26. ELTA. Britų informacijų biuras praneša, kad britų krašto apsaugos komiteto surengtuose pietuose pirmininkaujantis lordas Nathanas pakėlė vieną tostą už karalių ir kitą tostą už Staliną. Dalyvavęs pietuose pasiuntinys Maiskis padėkojo už tai, kaip pietų dalyviai atsiliepė į tostą.

Ankara. VI. 26. E. Prancūzijos valstybės pasekretoris Benoit Mechinas birželio 26 dieną atskrido į Turkijos sostinę su ypatinga prancūzų vyriausybės misija.

Suomijos kaltinimai Sovietų Sąjungai

Išleista Suomijos Mėlynai – Baltoji knyga

HELSINKIS. VI. 26. ELTA. Šiandien rytą išleistoje Suomijos Mėlynai — Baltosios knygos apie Suomijos ir Sovietų Sąjungos santykius (taikos sutartį 1941 metais kovo 12 dieną pasirašius iki paskutinių dienų), įvade nurodoma, kad Sovietų Sąjungos siekimai nebuvo suderinti su sutarties nuostatais ir jų reikalavimai, bendrai padėčiai besiplečiant, vis didėjo. Paskiruose čia pridėtuose dokumentuose duodama faktų, rodančių, kaip atskiromis fazėmis tas rusų spaudimas vystėsi. Jau tuoj pat taikos sutartį pasirašius, rusai griežčiausiai priešinosi šiaurės gynimo sąjungos organizavimui ir spyrė Suomiją pagreitinti geležinkelio į Sallą statybą, kas rodė, kad čia rusai turėjo karinių tikslų.

Kompensacijos ryšium su perleistomis jiems sritimis ir išnuomuotąja Hanko apylinke pretenzijos buvo be galo. Padarius Suomijai vieną nuolaidą, buvo tučtuojau patiekiami kiti reikalavimai. Buvo reikalaujama ir susisiekimo riedmeninės medžiagos, fabrikų įtaisymų ir p. Nustatant sieną rusai bandė visus dar neišspręstus klausimus išspręsti savo naudai ir galimai daugiau paimti Suomijos sričių. 1940 m. pavasarį staiga iškėlė reikalavimą demilitarizuoti Alandų salas. Rusai taip pat reikalavo leisti jiems įsteigti savo konsulatus daugelyje Suomijos vietų. Tuose konsulatuose būtų buvę dideli tarnautojų skaičiai. Vėliau rusai bandė gauti valdyti ir naudoti Petsamo nikelio kasyklas. 1940 metų vasarą, rusai, prisidengę Suomijos Sovietų Sąjungos bičiulių draugijos organizavimu, bandė išplėsti Suomijoje komunistinę propagandą ir provokuoti darbininkų ir tarnautojų streikus. Tais pačiais metais rudenį rusai, grasindami represijomis, privertė vieną vyriausybės narį atsistatydinti. Net Suomijos prezidento rinkimuose 1940 m. gruodžio mėn. rusai bandė daryti savo įtakos. 1941 m. vasario mėn. rusai baigė pristatyti pagal prekybos sutarties sąlygas daugelį Suomijai reikalingų prekių. Nuo to laiko suomiai gyveno rusų įsiveržimo pavojų. Nuo taikos pasirašymo iki paskutinės krizės Suomija buvo priversta net 199 kartus protestuoti prieš jos sienų pažeidimą.

SUOMIJA EINA KARTU SU VOKIETIJA PRIEŠ SOVIETŲ SĄJUNGĄ

Berlynas. VI. 26. ELTA. „Suomijos padėtis paaiškėjo". Toks atsakymas birželio 26 dieną buvo duotas Wilhelmstarassėje į užsienių spaudos atstovų atitinkamus užklausimus. Po to, kai birželio 25 d., — buvo pridurta, — sovietų bombonešiai ir sovietų kariuomenės daliniai puolė Suomijos teritoriją, Suomijos kariuomenė pradėjo ginti Suomijos teritoriją ir eina kartu su Vokietija prieš Sovietų Sąjungą.

Turkija ratifikavo paktą su Vokietija

Bukareštas. VI. 26. ELTA. DNB žiniomis, Ankaros radijo pranešė, kad turkų parlamentui ratifikuojant Vokietijos Turkijos sutartį, posėdyje dalyvavo 380 atstovų. Užsienių reikalų ministerio pasakytoji kalba susilaukė didelio pritarimo. Be užsienių reikalų ministerio kalbėjo dar nepriklausomųjų partijos pirmininkas ir kiti. Savo kalbose jie pabrėžė, jog šiuo paktu senoji Vokietijos Turkijos draugystė dar labiau sustiprinama. Posėdžio metu diplomatų ložėje buvo ir Vokietijos ambasadorius von Papenas.

Sovietų Sąjunga prašo Amerikos pagalbos

VAŠINGTONAS. VI. 27. ELTA. Jungtinių Valstybių užsienių reikalų ministerio pavaduotojas Sumner Wellesas užtikrino Sovietų Sąjungos ambasadorių Umanskį, kad Jungtinės Valstybės „tuoj palankiai atkreips dėmesį" į Sovietų Rusijos prašymą suteikti pagalbą. Associated Press praneša, kad Umanskis tai pareiškė po pasikalbėjimo su Sumner Wellesu. Umanskis atsisakė pasisakyti, ar jis jau yra įteikęs savo vyriausybės pagalbos prašymą.

Vakar popiet Sumner Wellesas priėmė taip pat britų ambasadorių Halifaxą, švedų pasiuntinį Bostromą ir suomių pasiuntinį Procopę.

LITVINOVAS GRĮŽĘS Į MASKVĄ

NEW YORKAS. VI. 26. ELTA. Kaip praneša iš Turkijos sostinės „Associated Press", užsienių diplomatai Ankaroje pareiškė, kad buvęs Sovietų Rusijos užsienių reikalų komisaras Litvinovas grįžęs į Maskvą, užimti svarbią vietą vyriausybėje. Spėjama, kad jam bus pavesta vadovauti SSSR santykiams su Anglija ir Jungtinėmis Valstybėmis.

VOKIETIJA KOVOJANTI NE SU RUSIJOS TAUTOMIS, BET SU BOLŠEVIZMU

BERLYNAS. VI. 26. ELTA. Ir birželio 26 d. politiniuose Reicho sostinės sluoksniuose griežtai atsisakyta svarstyti klausimus apie Sovietų Sąjungos valstybinės teisinės būsenos vystymąsi ateityje. Tačiau laikoma tikru dalyku, kad Vokietija kovoja su Sovietų Sąjunga kaip valdžios sistema ir su bolševizmu kaip valdžios doktrina, o ne su atskiromis Rusijos tautomis.

SUOMIAI VIENINGAI PRITARIA PREZIDENTO KALBAI

Helsinkis. VI. 27. ELTA. Šios dienos suomių spauda vieningai pritaria vakardienos Suomijos prezidento Ričio kalbai.

„Uusi Suomi", tarp kitko, rašo, jog faktas, kad galingiausia Europos karinė pajėga pasistatė uždavinį sunaikinti pasaulio priešus bolševikus, teikia suomių tautai nesukrečiamą pasitikėjimą. Todėl suomių tauta yra dėkinga didžiajai ir galingai tautai ir jos genialiam vadui. Suomija eina į kova su nepalyginama viltimi laimėti. Vokiečiai yra Suomijos ginklo broliai ir tas faktas vienu ypu daro padėtį aiškią ir paprastą.

„Suomen Sosialdemokraatti" straipsnyje „Suomijos uždavinys" nurodo, kad Sovietų Sąjunga jau eilė metų siekia ne tik pavergti Suomijos valstybę, bet ir išnaikinti visą suomių tautą. Suomija niekuomet nepuolė Sovietų Sąjungos ir nesiėmė prieš ją jokių karinių žygių.

Karelų laikraštis „Karjala" konstatuoja, kad bolševikai bombarduoja mažas neapsaugotas ir strateginiu atžvilgiu neturinčias absoliučiai jokios reikšmės vietovės. Tai rodo, rašo laikraštis, kad bolševikai be jokio plano vykdo naikinimo taktiką, užuot stoję į kovą, kaip pridera armijai. Teisinga bausmė netrukus juos pasieks.

„Hufvudstadsbladet" svarsto valstybės prezidento kalboje paminėtus Suomijos užpuolimus iš Sovietų Sąjungos pusės ir sulaužytus pažadus.

Svarbios informacinės žinios

PRANEŠIMAS VISUOMENINIO MAITINIMO IR APRŪPINIMO ĮSTAIGŲ VIRŠININKAMS

Visi visuomeninio maitinimo ir aprūpinimo įstaigų vedėjai bei viršininkai savo įstaigų transporto priemonėms (automobiliams, autosunkvežimiams, dviračiams ir kt.) privalo tuojau išsiimti leidimus Vokiečių Karo Lauko Komendantūroj, Vienybės a. 3, telef. 21855 (buv. Užsienių Reikalų Ministerijoj).

Be minėtų leidimų transporto priemonės vokiečių kariuomenės gali būti panaudojamos karo reikalams.

KAUNO KARO KOMENDANTO ĮSAKYMAS NR. 8.

Pastebėta, kad nežiūrint mano įsakymo, kai kurie Kauno gyventojai nevykdo visiško šviesos užtemdymo. Įspėju, kad turi būti vykdomas pilnas šviesos užtemdymas. Nusikaltusieji bus nubausti visu įstatymu numatytu griežtumu.

Pulk. BOBELIS
Kauno Karo Komendantas

KOMUNALINIO BANKO PRANEŠIMAS KAUNO MIESTO GYVENTOJAMS

1) Komunalinis Bankas nuo š.m. birželio mėn. 27 d. veikia normaliai. Įstaigos ir organizacijos, turinčios savo sąskaitas Komunaliniame Banke, privalo visas savo pajamas, kaip iki šiol, nešti į Komunalinio Banko kasą arba į Komunalinio Banko sąskaitą Nr. 194001 Lietuvos Valstybiniame Banke.

2) Visi piliečiai savo skolas Komunaliniam Bankui privalo mokėti nustatytais terminais.

3) Visi Kauno Miesto gyventojai, kurie mokėjo Komunalinio Banko pajamų kasose nuomas už butus, negyvenamas patalpas, elektros energiją, vandentiekį, kanalizaciją ir kitus komunalinius patarnavimus privalo neatidėliodami mokėti ir toliau.

Pajamų kasos atidaros kasdien, išskyrus šventadienius, nuo 13 iki 20 val.

Kaunas, 1941. VI. 26.

VISOMS MINISTERIJOMS IR CENTRINĖMS VALDYBOMS

Prašome įsakyti Tamstų žinioje esamoms įstaigoms ir įmonėms turimus savo žinioje pinigus, o taip pat būsimas pinigines pajamas įnešti į Lietuvos Valstybinį Banką arba jo skyrių, nedarant su tomis pajamomis jokių piniginių operacijų.

Įstaigos ir įmonės ligi atskiro paliepimo iš savo biudžetinių ir paprastų einamųjų sąskaitų tegali gauti čekiais tik lėšas atlyginimams už darbą birželio mėn. apmokėti.

Preliminarinei kontrolei įstaigos ir įmonės, esančios Kauno mieste, savo čekius su atlyginimo lapais siunčia Finansų Ministerijai, kuri, patikrinusi mokėjimo teisingumą, duoda savo vizas pinigams iš Lietuvos Valstybinio Banko gauti.

FINANSŲ MINISTERIS
Kaunas, 1941. VI. 26.

PREKYBOS MINISTERIJOS ĮSAKYMAS

1. Prekybininkai, išskyrus žydus, turį buv. Kauno Miesto Vykdomojo Komiteto (Kauno Miesto Savivaldybės) išduotus leidimus (patentus) prekiauti, turi juos įregistruoti Prekybos Ministerijoje, Kaune, Laisvės al. 38. II aukštas, 6 kambarys.

2. Prekybininkai, norį atidaryti krautuvę, taip pat privalo įsiregistruoti Prekybos Ministerijoj.

J. Skorubskas,
Už prekybos ministerį
Kaunas, 1941 m. birželio mėn. 26 d.

TARNAUTOJAMS IR DARBININKAMS,

nuolat gyvenantiems Kaune ir neturintiems darbo.

Prekybos Ministerija skelbia tarnautojų ir darbininkų, nuolat gyvenančių Kaune ir neturinčių darbo, žiniai, kad jie, išskyrus žydus, darbo gavimo reikalu gali kreiptis į Kauno Pramprekybą, Laisvės alėja, Nr. 32.

PREKYBOS MINISTERIJA
Kaunas, 1941. VI. 26 d.

BUV. POLITINIŲ KALINIŲ DĖMESIUI

Politinių kalinių susirinkimas dėl salių stokos kelioms dienoms atidedamas. Buv. politkaliniams į tolimesnes provincijos vietas vykti nepatariama.

K. S. D. K. VIRŠININKO PRANEŠIMAS BUV. POLITINIAMS KALINIAMS

Pinigai, brangenybės ir kiti nuosavi daiktai iš kalėjimo išduodami kasdien nuo 10 — 16 val. tuo pat laiku duodami ir pažymėjimai apie kalėjime išbūtą laiką. Informacijos apie išvežtus ir bylas bus duodamos, kai bus sutvarkyti dokumentai. Apie tai bus paskelbta. Be to, įspėjama, jog paėmę valdiškus daiktus arba per apsirikimą kitų buv. kalinių nuosavus daiktus prašomi juos grąžinti iki liepos 10 d. Negrąžinę iki to termino bus laikomi vagimis.

Kap. VILIUS,
K. S. D. K. Viršininkas

DĖL LAVONŲ RINKIMO IR LAIDOJIMO

Miestų, apskričių, valsčių ir kaimų administracijos organai tučtuojau įpareigojami, kooptavus reikiamą žmonių skaičių, rinkti lavonus, juos atpažinti, surašant atitinkamą aktą, ir nedelsiant laidoti.

Vietos medicinos sanitarinis personalas įpareigojamas reikalui esant padėti.

Ats. san. plk. gyd.
AUGEVIČIUS
Kauno K. Komendantūros Sanitarijos Skyriaus Viršininkas.

DĖL KRITUSIŲ GYVULIŲ LAVONŲ

Kauno miesto gyventojai, pastebėję gatvėse ir kiemuose gyvulių lavonus, prašomi pranešti apie tai telefonu 20085 Miesto Veterinarijos Inspekcijai, Muziejaus g. 5, prie Rotušės aikštės.

Kauno Karo Komendantūros
Spaudos Sk. Viršininkas
Kaunas, 1941. VI. 26.

VALSTYBĖS RADIOFONAS KAUNAS

Penktadienis 27. VI.

12.00 Varpų muzika iš Karo Muziejaus; 12.05 Laiko patikrinimas, Eltos žinios; 12.20 Liaudies dainos (pl); 12.30 ŽINIOS IŠ BERLYNO; 12.45—13.00 Informacija, tolimesnė dienos programa;

13.00—14.00 Pertrauka

14.00 ŽINIOS IŠ BERLYNO

14.15—15.00 Pertrauka

15.00 Pranešimai estų kalba

15.15—16.45 Pertrauka

16.45 Maršai (pl); 17.00 ŽINIOS IŠ BERLYNO; 17.10 Vokalinė muzika. Dainuoja solistai Vl. Baltrušaitis ir Vasiliauskas; 17.30 Eltos žinios, pranešimai; 17.45 Lengva muzika (pl); 18.00 Iš laikraščių; 18.15 Liaudies dainos. Dainuoja solistė Vl. Grigaitienė; 18.30 Pranešimai; 18.45 Koncertas (pl); 19.30 INFORMACIJOS IŠ BERLYNO; 20.00 ŽINIOS IŠ BERLYNO; 20.15 Mišrus koncertas (plokštelių muzika, eilėraščių deklamavimas, solistų dainos); 20.45 Žinios, paieškojimai, programa ryt dienai; 20.55 Labanakt, Himnas (pl).

PAMALDŲ TRANSLIACIJA IŠ KAUNO ARKIKATEDROS BAZILIKOS

Sekmadienį (VI.29) 10 val. 20 min. iš Kauno Arkikatedros Bazilikos transliuojamos pamaldos.

Vokietijos ambasadorius tarėsi su Matsuoka

TOKIO. VI. 27. ELTA. Vokietijos ambasadorius šiandien pusantros valandos kalbėjosi su užsienių reikalų ministeriu Matsuoka. Per šios dienos ministerių kabineto pilnaties posėdį Matsuoka padarė pranešimą apie Vokietijos Sovietų Rusijos konfliktą. Karo ministeris, kuris kartu yra Mandžiuko reikalams biuro pirmininkas, pranešė apie ūkinę padėtį. Po to įvykusiame bendrame vyriausybės ir kariuomenės vadovybės posėdyje, pirmininkaujant ministeriui pirmininkui, kariuomenės atstovai kalbėjo apie karinę padėti.

TOKIO. VI. 27. ELTA. Vyriausybės atstovas per šios dienos spaudos konferenciją nurodė, kad prekybos sutartis su Rusija dar nėra ratifikuota ir kad dar nenustatytas laikas jai ratifikuoti.

TOKIO. VI. 27. ELTA. Svarbiausi japonų tautinių grupių vadai, jų tarpe admirolas Sujetsugus, generolas Hajašis, generolas Adachis, admirolas Nakamura ir pulkininkas Hazimoto šiandien susirinko kartu su politinių partijų vadais antro pasitarimo. Jie nutarė pasiūlyti vyriausybei „imtis tinkamų priemonių pagreitinti japonų valstybės politikos suaktyvinimui". Generolai Hajašis ir Adachis, kaip ministerių kabineto patarėjai, nori perduoti tą nutarimą ministeriui pirmininkui.

TOKIO. VI. 27. ELTA. Japonų vyriausybės atstovas į paklausimą, kaip laikysis Japonija Jungtinių Valstybių pagalbos Sovietų Sąjungai akivaizdoje, pareiškė, jog reikią, visų pirma, palaukti ir pažiūrėti, ar ir kokią pagalbą galės Jungtinės Valstybės per Vladivostoką suteikti Sovietų Sąjungai. Jei tokia pagalba būtų tikrai per Vladivostoką teikiama, tai tas būtų labai pavojinga. Japonija atsidurtų painioje padėtyje ir todėl ji turi stebėti įvykių plėtojimąsi su didžiausiu dėmesiu. Tuo tarpu jokio oficialaus pareiškimo dėl Vokietijos Sovietų Sąjungos konflikto Japonija padaryti nemano. Todėl ir jis pats turįs susilaikyti nuo pasisakymo šiuo reikalu.

RUSAI BOMBARDUOJA NEAPSAUGOTUS SUOMIJOS MIESTUS

HELSINKIS. VI. 27. ELTA. Oficialiomis žiniomis, dabar paskelbta duomenų apie neapsaugotų Suomijos miestų bombardavimą. Ketvirtadienį keturis kartus buvo bombarduotas Kotkos miestas. Pirmasis bombardavimas iš Sovietų lėktuvų prasidėjo 1,30 val. Apie 3 val. netikėtai vėl pasirodė priešo lėktuvai, numetę į miestą oro minų ir padegamųjų bombų. Sudegė vienas medžio pastatas. Per gaisrą žuvo viena moteris. 5,35 val. Kotką bombardavo du priešo lėktuvai, sužeisdami du civilinius asmenis ir sukeldami kelis gaisrus.

HELSINKIS. VI. 27. ELTA. Sovietų Rusijai puolant Turkaus miestą, 19 žmonių buvo užmušta ir 56 sužeisti. Laikraščių žiniomis, nuo bombų sprogimų nukentėjo senoji to miesto pilis. Buvo sugriauta vidurinioji to pastato dalis. Pilies parke buvo visiškai sunaikintas tautinis muziejus po atviru dangumi.

Šį sekmadienį popiežius kalbės per radiją visam pasauliui

Roma. VI. 26. ELTA. Ateinantį sekmadienį, Šv. Petro dieną, 12,30 val. per Vatikano radiją popiežius tars žodį visam pasauliui.

VOKIEČIŲ SPAUDA APIE ŠVEDIJOS SUTIKIMĄ PERLEISTI KARIUOMENĘ

BERLYNAS. VI. 27. ELTA. Švedų vyriausybės nutarimas leisti pergabenti vokiečių kariuomenę iš Norvegijos į Suomiją švedų geležinkeliais susilaukė plačių atgarsių vokiečių spaudoje.

„Berliner Boersenzeitung" tuo reikalu rašo, kad tas nutarimas nušviečia Švedijos nusistatymą istorinių įvykių srovėje. Švedijos laikymasis, kaip mano laikraštis, remiasi, kaip atrodo, tuo samprotavimu, kad Vokietijos Sovietų Rusijos karas tai nėra konfliktas tarp dviejų valstybių, bet Europos likimo sprendimas. Švedija rodo savo nusistatymą žiūrėti į įvykius, atsižvelgiant ne vien tik į Švedijos interesus, ar į savo draugės Suomijos reikalus, bet ji norį atlikti savo Europinę prievolę. Laikraštis nurodo, kad Švedija padarė teisingą sprendimą Europos prasme ir savo priemonėmis parėmė Europos laisvės karą prieš bolševizmą.

Partizanai užima Kauną

Ginklų medžioklės. Valdinių pastatų ir įmonių užėmimas. Vokiečių lėktuvai padeda partizanams. Lietuvis parašiutininkas. Partizanas Samulionis išgelbsti Vilijampolės tiltą. Universiteto docentas žūva, gindamas radijo stotį. Vokiečių karininkas Kauno radijofone.

Dar pirmąją karo dieną, sekmadienį, kai pagrobtomis miesto savivaldybės ar privačiomis mašinomis raudonarmiečių šeimos, LTSR komisarų tarybos nariai, raudonieji rašytojai, čekistai, kadrų skyrių veikėjai, partnariai, komjaunuoliai ir žydai ėmė iš Kauno miesto bėgti, lietuviai, daugiausia jaunimas, ypačiai studentai, aukštesniųjų klasių moksleiviai, tarnautojai, ėmė telktis į atskirus kovos būrelius, kad be priežiūros paliktą turtą ir pastatus nuo plėšimų, sprogdinimų ir padeginėjimų apsaugotų. Šitų kovos būrelių branduolį sudarė aktyvistai, dar prieš karą tarp savęs susirišę, be to, turėję tikslesnių ir konkretesnių duomenų apie tikrąją padėtį. Tai pradžia partizanų kovos būrių. Jie auga minutėmis, nes beveik kiekvienas sutiktas lietuvis su didžiausiu entuziazmu stoja į partizanų eiles ir pasiduoda kovos būrių vadų dispozicijon.

Karinės kvalifikacijos įvairiausios. Kovos būriuose matyti Lietuvos kariuomenės kadro karininkų, bolševikų atsargon paleistų, atsargos karininkų, puskarininkių, eilinių kovotojų ir labai didelė dalis kariuomenėje visai netarnavusių. Nuotaika nepaprastai pakili. Visi prašyte prašosi, kad kaip galima greičiau būtų duoti konkretūs uždaviniai, kad savo pačių rankomis galėtų prisidėti prie tėvynės vadavimo darbo. Tik duokit pistoletų, šautuvų, kulkosvaidžių, granatų, ir Kaunas bematant bus nuo bėgančių bolševikų išvalytas! Plikomis rankomis negi kausies su šarvuotais automobiliais, tanketėmis, įvairių kalibrų artilerijos pabūklais bei automatiniais ginklais ginkluotu, nors ir pakrikusiu priešu. Surandamas vienas kitas iš seniau užsilikęs pistoletas, ištraukiamas medžioklinis šautuvas, bet tai tik lašelis jūroje, — daugumas kovos būrių dar visai neginkluoti. O veikti reikia. Belieka vienintelė išeitis — patiems ginklų ir šaudmenų įsigyti.

Prasideda ginklų medžioklės. Nužiūrima atsiskyręs raudonarmietis. Pora vyrukų iš pavartės šast prie jo, kapt vienas už rankos, kitas už šautuvo:

— Tavorščiau, duok jį mums! Šautuvas patį tik vargina. Nieko nenešant bus lengviau bėgti į Maskvą. Pas „išmintingąjį tėvą" Staliną...

Ką bedarys. Koks nors kolchozninkas ar užguitas, bolševikų baudžiauninku paverstas, fabriko darbininkas mato, kad jei ne geruoju, tai jėga tie ryžtingi vyrukai iš jo ginklą vis tiek atimsią. Todėl ryžtasi pirmajam atvejui, — pats atiduoda.

Tai laimingas atsitikimas. O jų pirmadienį apie pietus buvo šimtų šimtai. Ne visiems taip lengvai pasiseka. Menkiausias neapsižiūrėjimas, delsimas ar pasikarščiavimas nekartą pasibaigia tuo, kad iš kurio nors užkampio netikėtai atsiradusio didesnio raudonarmiečių būrio esi vietoje sušaudomas.

Į kovos būrių centrus kas kartą vis daugiau ir daugiau ginklų suplaukia. Pradedami nuginkluoti ne tik pavieniai atsiskyrėliai, net nuklydusios mažesnės raudonarmiečių grupelės, sykiu su raudonaisiais komandieriais, iš vikrių partizanų rankų neišsisuka. Komandierių nuginkluoti ypačiai apsimoka, nes gauni pistoletą, kuris gatvinėse kovose daug patogesnis, negu visų pastebimas šautuvas. Pistoletai, atimti iš politinių komisarų, politrukų, susilaukia dar didesnio dėmesio.

Pirmadienį nuo pat ryto pradedamas fabrikų, įmonių ir kitų valstybinių pastatų užėmimas. Daugelis ryto atėjusių darbininkų ir tarnautojų mielai imasi organizuoti pastatų ir įrengimų apsaugą, ieškoti paslėptų minų, izoliuoti nepatikimus, galinčius sabotažo veiksmus vykdyti, įtartinus asmenis. Dvyliktą valandą, kada per radiją skambėjo Laisvės varpo garsai ir ant Karo Muziejaus buvo iškelta Lietuvos herbas ir tautinė vėliava, kada visas miestas ėmė puoštis trispalvėmis, visi svarbieji valstybiniai pastatai ir didžiosios įmonės jau buvo partizanų kovos būrių rankose. Radijofonas, prieš pusantros valandos visam pasauliui paskelbęs, kad atstatoma nepriklausoma Lietuva, jau nuo pat ryto užimtas. Radijo stotis kalne — taip pat. Buvę vietiniai šauliai užima telegrafo telefono rūmus ir paštą. Truputį apgadintas telefonas bematant sutaisomas ir miestinis telefono tinklas partizanų panaudojamas po visą miestą išmėtytiems būriams tarpusavy surišti. Užimtas Karo Muziejus, Metalo fabrikas, kalėjimas susilaukia pirmųjų, partizanų būrių vadų įsakymu, areštuotųjų, Saugumo rūmai taip pat buvusiųjų saugumo valdininkų perimami, buvusieji policininkai intensyviai organizuoja užimtose policijos nuovadose viešosios apsaugos darbą. Susirišama su užimtais Kauno audiniais, buv. Br. Tilmansų geležies fabriku, didžiaisiais Vilijampolės fabrikais. Už Nemuno esąs elevatorius taip pat mūsiškių užimamas ir saugomas, kad iš degančių naftos bei alyvos sandėlių gaisras į jį nepersimestų. Petrašiūnų elektros stotis patikrina pagrindinių Kauno miesto rajonų aprūpinimą elektra. Gatvėmis po visą miestą siuntinėjami patruliai ir sekėjai, kurių uždavinys pranešti apie padėtį mieste ir raudonarmiečių dalinių judėjimą.

Per tris keturias valandas Kaune įvyko viena iš nuostabiausių revoliucijų. Visi svarbieji valdiniai pastatai ir įmonės menkai ginkluotų partizanų rankose, mieste iškeltos tautinės vėliavos, radijas nuolat pranešinėja partizanų štabo pateikiamas žinias, kai miesto gatvėmis vis dar tebetraukia priešo šarvuočių likučiai, įvairių kalibrų artilerija, kavalerijos eskadronai, sunkvežimių kolonos ir didoki pėstininkų daliniai. Partizanai teturi vieną dalyką — labai gerus ryšius, todėl, pasinaudodami miestiniu telefono tinklu, yra puikiai apie padėtį mieste painformuoti. Raudonarmiečiai traukiasi labai pasimetę ir taip skubiai, kad, keliolika minučių su pastatuose užsibarikadavusiais pasišaudę, greitai pasišalina. kia.

Bet šiaip ar taip, padėtis visą laiką lieka netikra. Partizanų štabe juokaujama: mūsų visų galvos nėra vertos daugiau, kaip dešimties rublių. Ji dar labiau susikomplikuoja, kada Kauną pasiekia žinia, jog didelės raudonosios jėgos nuo Jonavos slenkančios Kauno link. Mes aiškiai neišsilaikysime. Vienintelė priemonė — vokiečių aviacijos parama. Tuojau įsakymas radijofonui, o iš ten pranešimas vokiečių kalba: An die deutsche Wehrmacht in Litauen. Nežinia, ar laimingas sutapimas, ar iš tikrųjų vokiečių kariuomenės vadovybė atsiliepė į mūsų šaukimą, bet po kokių trijų ketvirčių per Kauną Jonavos link praskrenda vokiečių bombonešių eskadrilė, o pavakary iš vokiečių naikintuvų apšaudomi raudonosios armijos pakrikėliai išilgai Laisvės alėjos. Visų veidai nušvinta — ryšys su vokiečių kariuomenės vadovybe yra. Todėl su pasitikėjimu galima laukti nakties.

Naktis iš pirmadienio į antradienį panaudojama aprūpinti miesto pakraščių partizanų dalinius ginklais. Nedidelės sovietų sargybos nuo ginklų sandėlių Parodos aikštėj nušalinamos ir sutemus, kada miesto centrinėmis gatvėmis sustojo sovietų judėjimas, išsilikusiais sunkvežimiais ginklai pradedami išvežioti po visą miestą, neretai tam panaudojant ir greitosios pagalbos mašinas. Į Aleksotą ir A. Fredą ginklai per Nemuną perkeliami laiveliais, nežiūrint intensyvaus sovietų kulkosvaidžių šaudymo. Taip pat dedamos pastangos atskirai veikusius partizanų kovos būrių štabus sujungti į vieną, vieno vado diriguojamą, viso Kauno miesto partizanų štabą. Todėl buv. Šaulių Sąjungos štabo patalpose įsikūręs partizanų štabas pasiunčia savo įgaliotinį į „Lino" bendrovės patalpose esantį štabą, kuris stengiamasi padaryti centriniu. Prie jo prijungiamas saugumo štabas, visos policijos nuovados, didžiųjų fabrikų, Žaliakalnio, Vilijampolės ir A. Fredos bei Aleksoto rajonų partizanų štabai. Antradienį, auštant, jau beveik visi partizanų kovos būriai vieno centro valdomi.

Apie trečią valandą partizanų štabe gaunama žinia, kad Aleksote, Linksmakalnyje, esąs visiems kauniečiams gerai pažįstamas lietuvis lakūnas ltn. Dženkaitis, parašiutu iš vokiečių lėktuvo nusileidęs. Jo uždavinys apsaugoti nuo išsprogdinimo Aleksoto tiltą. Bet, deja, to uždavinio jam neteko atlikti. Aleksoto tiltas buvo išsprogdintas dar pirmadienio vakarą, nors sprogdinimo metu juo traukė sovietų kariai. Jie visi, sykiu su arkliais, žuvo. Pats ltn. Dženkaitis buvo bolševikų peršautas į krūtinę ir netrukus ligoninėje mirė.

Išgelbėtas liko tik P. Vileišio tiltas į Vilijampolę. Jis taip pat buvo užminuotas, ir trys sovietų šarvuočiai, 40 pėstininkų padedami, jį saugojo. Jėga tilto sargybą pulti buvo neįmanoma, — be prieštankinių pabūklų, vien šautuvais ir kulkosvaidžiais būtų buvę sunku nugalėti šarvuočius, be to, sovietų raudonieji, matydami tilto neapginsią, jį kiekvienu metu galėjo išsprogdinti. Beliko viena išeitis — pirma nupiauti laidus į sprogdinimo lizdus, o tik vėliau susidoroti su sargybomis. Tą uždavinį atlikti pasiėmė partizanas Samulionis, buvęs Kauno policijos vachmistras, o vėliau, Vilniuje, policijos nuovados viršininko padėjėjas. Jis netikėtai užbėga ant tilto, nutraukia laidus, bet grįžti atgal nebespėja, — bolševikų dar ant tilto nukaunamas.

Ypatingu būdu buvo apginta radijo stotis. Pavakary ją puolė apie šimtas raudonarmiečių, stipriai automatiniais ginklais ginkluotų. Stoties pastato sargybai smarkiai atsišaudant, raudonarmiečiai įsitvirtino stoties rajone ir matomai ėmė laukti, kada sutems ir nepastebėtiems bus galima prie pastato prislinkti. Apie tai sužinoję, studentai technikai pasiima keletą minų, jas įkasa vienoje ir kitoje stoties rajono pusėje ir pradeda paeiliui sprogdinti, nuduodami artilerijos prisišaudymą. Sovietai iš tikrųjų pamano, kad tai vokiečių artilerijos darbas, ir bematant pabėga. Pačiame stoties pastate sunkiai sužeidžiamas Kauno Universiteto docentas inž. J. Milvydas, kuris netrukus nuo žaizdų ligoninėje miršta.

Būtų galima labai daug panašių epizodų pririnkti, kaip lietuviai partizanai, paaukodami savo gyvybę, išgelbėjo beveik visus Kauno svarbesniuosius pastatus nuo išsprogdinimų ar kitokių sabotažo veiksmų tiek iš sovietų kareivių, tiek iš žydų bei komunistų pusės. Kiekviena gatvė, kiekvienas svarbesnis pastatas Kaune per tas dvi tris dienas turėjo ne vieną herojišką, bet sykiu ir tragišką istoriją.

Apie pietus į Kauną atvyksta vokiečių karių būrelis. Jų šeši. Karininkas su dviem kareiviais užsuka į radijofoną. Radijofono apsaugos būrys ir tarnautojai pirmuosius vokiečių karius Kaune entuziastingai sutinka. Radijo bangomis pasigirsta vokiečių kalba pranešimas:

— Kaunas užimtas! Vilijampolės tiltas neišsprogdintas! Kelias Nemunu garlaiviais ligi Kauno saugus, nes Nemuno krantus saugoja lietuviai šauliai ir partizanai.

Po piet vis didesni ir didesni vokiečių kariuomenės žvalgų daliniai motociklais ar dviračiais prašvilpia Kauno gatvėmis. O partizanai pradeda valyti miestą nuo pasislėpusių bolševikų karių ir ne tik šautuvais, bet ir kulkosvaidžiais ginkluotų, nuolat partizanus apšaudančių žydų ir kitokio priešiško elemento.

Partizano atsisveikinimas

Neverki mama, neraudoki:
Jau ašarų per daug — gana,
Tikiu, ateis laikai kitoki —
Iš naujo kelsis Lietuva!

Neverk, kad mes dabar išeinam,
Neverk, palikusi namuos,
Greit Tėviškėj skambės vėl dainos,
Laisvai trispalvė plevėsuos!

Neverk, tada tyli be žado,
Jei aš negrįžčiau pas tavę —
Tikėk, sūnus sau laimę rado
Laisvosios Tėviškės kape.

Neverk, kad tau nebus artojo —
Už mus visus darbai kalbės
Ir, naktį perlais aprasoję,
Mediniai kryžiai pakelės . . .

Pirmieji pėstininkai anapus Nemuno

Vokiečių leidžiamas fronto kariams laikraštis „Feldzeitung" aprašo, kaip pirmieji vokiečių pėstininkai pateko anapus Nemuno, nužygiuodami per dieną apie 70 km.

Jie, priklausę avangardui, pravalė kelią pėstininkams ir sunkiajai artilerijai, visą laiką guldami priešui ant kulnų ir jį persekiodami. Taip jie pirmosios kautynių dienos vakarą pasiekė prie Panemunės patį Nemuną. Leisgyviai iš nuovargio kovotojai sugulė kur pakliūdami trumpo poilsio.

Tačiau naktis buvo trumpa. Iš ryto 4 valandą — vėl žygis tolyn.

Nuo stačio kur-ne-kur krūmokšniais apžėlusio kranto, — rašo to laikraščio bendradarbis savo įspūdžius, — nusileidžiame žemyn prie pačios upės. Čia pat išsitiesęs dulkėtas kelias, kuris iš Veliuonos eina į Vilkiją. Kautynėms specialiai pritaikytomis valtimis pionieriai mėgina persikelti į kitą Nemuno pusę, tačiau juos jau pastebėjo rusai. Nespėjo šie dar nė gerai pajudėti, kaip iš pamiškės į juos buvo atidengta artilerijos ugnis, kurią parėmė iš miškelio išžygiavusi šarvuočių vora.

Saviesiems į pagalbą ateina pabūklai. Jie tučtuojau sustatomi kautynių tvarka. Suaidi pirmieji šūviai. Rusai vis artėja prie Nemuno tėkmės. Beliko vos kokie 300 metrų. Salvė skamba po salvės. Netrukus priešo eilėse pasigirsta lyg dūžtančio stiklo ar geležgalių džerškimas. Pakyla dūmų ir liepsnos stulpas — į orą išlekia pirmasis rusų šarvuotis. Po jo netrukus — ir antras, ir trečias. Ilgiau nebelaukdami, kiti 5 šarvuočiai pasisuka atgal, ir vėl dingsta artimiausioj pamiškėj.

Dar kelios įtemptos valandėlės — ir iš anapus, žygiuodami iš vakarų, pasirodo vokiečių šarvuočiai, kurie imasi toliau persekioti priešą.

Kelias per Nemuną keltis laisvas. Tiltininkai ir pionieriai skubiai imasi darbo. Netoliese surandamos paslėptos rusų motorinės valtys, kurios tik dar daugiau įgalina pagreitinti žygio spartį. Dar nėra nė septynių — kaip pirmosios vokiečių armijos dalys, jau persikėlusios per Nemuną, žygiuoja toliau jo šiauriniu krantu.

Pasirodo rusų lėtkuvai. Juos iš tolo pasitinka zenitinė artilerija, ir, jiems dar nespėjus numesti savo maža malonumo težadantį krūvį, pionieriai spėja nutiesti ir antrąjį taką.

Aplinkui miškuose tarška kulkosvaidžiai, kartas nuo karto orą sudrebina artilerijos sviedinio sprogimai, aidi šautuvų salvės. Tačiau prie upės pionieriai savo uždavinį vykdo šaltai ir skubiai.
vykdo šaltai ir skubiai.

Nuo pat ryto 6.30 val. divizijos vadas triūsia drauge su savo dalies kariais pirmosiose eilėse. Prieš devynias per Nemuną persikelia ir kovojančio korpo vadas generolas.—

Iš Baltijos Valstybių bolševikai išvežė 350 katalikų dvasininkų

Berlynas. VI. 26. ELTA. DNB rašo, jog ligi šiol turimomis nepilnomis žiniomis, iš trijų Baltijos valstybių sovietai išvežė 350 katalikų dvasininkų. Jų likimas nežinomas. Kiek išvežta katalikų vienuolių, nėra žinoma, nes paskutiniu laiku dar nebuvo galima nustatyti. Į aukščiau nurodytą išvežtųjų katalikų dvasininkų skaičių moterys vienuolės neįeina. Daugelis vienuolynų sovietų buvo panaudojami savo kariuomenės reikalams. Katalikų sluoksniuose reiškiama baimės, kad sovietai bus sunaikinę labai daug religinio meno dalykų, kitus gi bus nusigabenę į savo bedievių muziejus antireliginės propagandos tikslais.

Amerika, Anglija ir Kinija rengiasi sudaryti karinę sąjungą

Tokio. VI. 26. ELTA. Britų ambasadorius Kinijoje sir Archibald Clarke Kerras, dienraščio „Yomiuri si Chimbun" žiniomis, Kinijos valstybės vyrų garbei suruoštame priėmime pareiškė, kad pasitarimai dėl sudarymo karinės sąjungos tarp Jungtinių Valstybių, Kinijos ir Anglijos yra jau užbaigti. Kai tik Ramiajame vandenyne iškiltų konfliktas, Jungtinės Valstybės tuojau atsiųstų savo laivyną Kinijos pagalbai. Laikraštis sako, kad Japonijos vyriausybė šiam pareiškimui skiria didelės reikšmės. Laikraštis mano, kad Japonijos vyriausybė neatidėliojant apsvarstysianti priešpriemones.

Vokietijos ambasados nariai dar Maskvoje

Berlynas. VI. 26. ELTA. Į spaudos atstovų paklausimą, šiandien Wilhelmstrassėje buvo paaiškinta, kad gautomis per vieną su Vokietija drauginga valstybe žiniomis, Vokietijos ambasados Maskvoje nariai dar esą arba savo tenykščiuose butuose, tenykštėje ambasadoje, arba ambasados įstaigų patalpose. Ryšium su tuo buvo pridurta, kad Vokietijos interesų gynimą dabar perėmė Bulgarija ir apie tai yra pranešusi Sovietų Sąjungai. Tačiau kompetentinguose Berlyno sluoksniuose nieko nežinoma, ar tuo tarpu kuri kita valstybė yra pareiškusi savo sutikimą prisiimti Sovietų Sąjungos interesų gynėjos vaidmenį.

Karo cenzūros leista.

„Žaibo" spaustuvė Kaune, Duonelaičio 24; tel. 26616